

LES VEUS

En aquest apartat volem que t'endinsis en les experiències de set preses polítiques de la presó de Les Corts .

1. Abans de començar et demanem un petit comentari al voltant d'aquesta frase que apareix a la web:

“Algunes d'aquestes dones ja han desaparegut, però sortosament es van preocupar de transmetre'ns el record de llur experiència. En alguns casos , les circumstàncies en què aquest saber peculiar va ser transmès van ser força desfavorables: quan el fet de recordar en veu alta podia representar un perill o interessar a molt pocs”.

2. A continuació et proposem un treball en grup que consisteix a fer una síntesi sobre **la repressió a les presons de dones durant els primers anys del franquisme.**

El material bàsic que haureu de treballar són les transcripcions de les entrevistes fetes a dones que van passar un temps a la presó de Les Corts, que teniu en aquest apartat; també podeu utilitzar les seves biografies i les fotografies que hi ha a la web, ja sigui en les entrevistes o en els apartats que fan referència a la presó.

A més, podreu buscar més informació en altres fonts orals, si feu noves entrevistes, en cas que tingueu possibilitat; en bibliografia de l'època o en novel·les històriques sobre el tema. També es pot trobar un llistat de referències bibliogràfiques en l'apartat de recursos. ([clika aquí](#))

La metodologia emprada per fer aquest treball ha de constar de les següents passes:

TREBALL AMB LES ENTREVISTES:

1. Formeu un grup de 4 companys i companyes
2. Assigneu-vos dues dones entrevistades cada un/a
3. Mireu l'apartat Biografia completa a cadascuna ([clika aquí](#)) i feu un eix cronològic de la seva vida, assenyalant les etapes polítiques corresponents i relacionant els fets amb els esdeveniments generals a Catalunya- Espanya, Europa i món en general. Per fer això, pots adreçar-te a la cronologia general que hi ha en aquesta web ([clika aquí](#))
4. -Feu un buidatge dels diferents temes o aspectes que expliquen cada una d'elles en una graella.
5. -Preneu nota dels fragments o idees més interessants
6. -Poseu en comú i comeneu els aspectes semblants entre les testimoni

Proposta de graella o buidatge d'entrevistes:

Entrevistes a Soledad Real López

Font: Arxiu personal de SOLEDAD REAL LÓPEZ		
Data	Temes generals	Aspectes informatius
Setembre 1941	Detenció	

	Presó	
--	-------	--

Font: “ <i>Las cárceles de Soledad Real</i> ”, Consuelo GARCIA		
Data	Temes generals	Aspectes informatius
	Sortida Camp concentració	
	Retorn a Espanya	
	Interrogatoris comissària	
	Presó de les Corts (condicions)	Dormir: Higiene Preses mares
	Presó de les Corts (vida i rutina)	
	Presó de les Corts (treball i pati)	
	Condicions expedició Tarragona	
	Organització del partit Relacions altres grups	
	Locutoris Correspondència	
	Solidaritat entre preses (Comunes) Insubordinació preses	

Entrevistes a Enriqueta Gallinard

Font: “ <i>Les dones del 36. Guia de materials didàctics</i> ”. Pla d’Acció Coeducativa		
Data	Temes	Aspectes informatius
1936-1939	Actuació guerra	

	Exili	
1943	Tornada a Espanya	

Font: <i>“Les veus de la presó. Històries viscudes per 36 lluitadors antifranquistes”</i> Jose Luis MARTIN RAMOS i Gabriel PERNAU		
Data	Temes	Aspectes informatius
1939-1942	Exili	
	Tornada Espanya	
	Presó de les Corts (condicions)	
	Presó de les Corts Relació preses- monges	
	Solidaritat	
	Judici Sortida presó	

Entrevistes a Tomasa Cuevas

Font: <i>“Notícia de la negra nit. Vides i veus a les presons franquistes”</i> Ass.expresos polítics		
Data	Temes	Aspectes informatius
	Primer empresonament Sortida i treball partit	
	Segona detenció	
	Tortures	
	Presó de les Corts. Infermeria	
	Solidaritat preses	
	Solidaritat partit	

	Sortida al carrer Treball polític Vida clandestina	
	Salut	
	Persecució Interrogatoris	
	Solidaritat	
	Intent de fuga	
	Exili	
	Finals franquisme:treball	

Font: "*Testimonios de mujeres en las cárceles franquistas*" Tomasa CUEVAS,

Data	Temes	Aspectes informatius
	Sortida de la presó Condicions de vida	
	Solidaritat	
	Treball i política de Partit	
	Nova detenció	
	Interrogatori, Tortures	
	Presó de les Corts (condicions cel·les)	
	Presó de les Corts (solidaritat)	
	Presó de les Corts: sales Relació entre preses Solidaritat	
	Presó de les Corts: Treball	

	Infermeria les Corts Actitud capellà	
	Relacions entre preses	
	Organització del partit	
	Intents de fuga Llibertat	

Entrevistes a Isabel Vicente

Font: “ <i>Alguns dels fets viscuts a França i a la presó des del 1938 al 1947</i> ” Nous Horitzons		
Data	Temes	Aspectes informatius
	Camps de concentració (condicions, moral...)	
	Tornada a Espanya	
	Detenció Tortures comissaria	
	Presó de les Corts (condicions...)	
	Sortida presó Incorporació societat Treball polític	

Font: “ <i>Testimonios de mujeres en las cárceles franquistas</i> ” Tomasa CUEVAS		
Data	Temes	Aspectes informatius
	Camp de concentració (condicions de vida, lluïtes, moral...)	
	Treball clandestí Detenció Tortures	
	Presó de les Corts: condicions, higiene, vida)	
	Informació de l'exterior: Repressió als pobles	
	Presó de les Corts: afusellaments	

	Presó de les Corts: Organització activitats Relació entre preses	

Entrevistes a Maria Salvo Iborra

Font: “Notícia de la negra nit. Vides i veus a les presons franquistes” Expresos polítics.		
Data	Temes	Aspectes informatius
	Exili Tornada a Espanya	
	Detenció Cel·la comissaria	
	Interrogatoris	
	Presó de les Corts (Incomunicació)	
	Presó de les Corts (condicions, higiene)	
	Presó de les Corts (solidaritat, treball)	
	Tensions dins el partit	
	Judici	
	Sortida presó	

Font: “Testimonios de mujeres en las cárceles franquistas” Tomasa CUEVAS		
Data	Temes	Aspectes informatius
	Tornada de l'exili Solidaritat famílies	
	Lluita clandestina	
	Detenció Infiltració	

	Interrogatoris Tortures	
	Presó de les Corts	
	Presó de les Corts	
	Presó de les Corts	
	Comunicacions famílies	
	Tensions dins el partit	
	Judici	

Font: “A les presons de Franco” Querol SOLE I BARJAU. Ed Proa

Data	Temes	Aspectes informatius
	Presó de les Corts (Incomunicació)	
	Presó de les Corts (higiene, condicions)	
	Presó de les Corts (solidaritat preses)	

Entrevistes a Teresa Hernández

Font: “Testimonios de mujeres en las cárceles franquistas” Tomasa CUEVAS

Dates	Temes	Aspectes informatius
	Lluites CNT-FAI i PSUC durant la guerra	
	Infiltracions Detenció	
	Interrogatoris	

	Tortures	
	Judici	
	Condemna de mort	
	Presó de les Corts (condicions)	
	Repressió a les famílies	
	Preferències i favoritisme	
	Fuga de companyes	
	Organització del partit	
	Presó Model any 1954	
	Sortida presó Desterrament	

Entrevistes a Laia Berenguer Puget

Font “Notícia de la negra nit. Vides i veus a les presons franquistes” Expressos polítics		
Dates	Temes	Aspectes informatius
	Retorn forçat a Espanya Transport Solidaritat	
	Paper falangistes Denúncies Detenció	
	Palau de justícia (Condicions, tracte)	
	Presó de les Corts (relació monges, càstigs)	

	Presó de les Corts (organització del partit)	
	Presó de les Corts (debats polítics)	
	Presó de les Corts: (vida i activitats)	
	Comunicació amb la Model	
	Consell de guerra Llibertat condicional	
	Retorn al poble Denunciants	

Font: “A les presons de Franco” Querol SOLÈ I BARJAU

Dates	Temes	Aspectes informatius
	Camp de concentració Tornada a Espanya	
	Presó de les Corts Organització, treball	
	Presó de les Corts (Condicions, menjar...)	
	Consell de guerra	
	Presó de les Corts (Tracte monges)	
	Presó de les Corts Visites/ cartes	
	Presó de les Corts (Debats polítics)	
	Sortida de la presó Llibertat condicional Tornada al poble	

TREBALL AMB LES FOTOGRAFIES

-Observeu-les amb detall i analitzeu-les per tal de completar la informació gràfica i poder descriure com era la presó, com vivien les preses, quines relacions hi havia entre elles, quines festes celebraven, com eren els tallers, com eren les monges.....

-Heu de tenir en compte que les heu d'analitzar amb sentit crític, ja que algunes fotografies ens poden portar a l'engany de pensar que les condicions no eren dolentes. Heu de tenir en compte, però que moltes estan fetes per ser utilitzades com a vehicle de propaganda del règim.

Pautes per comentar una fotografia:

1. Descripció del paisatge de la fotografia sigui interior o exterior.
2. Descriu les personatges que apareixen a la fotografia: aspecte, indumentària, postures, relació entre elles...
3. Descriu els objectes, estris o maquinària que s'observen a la fotografia i relaciona'ls amb l'època a què corresponen.
4. Explica quin moment o situació de la vida quotidiana retrata.
5. Indica els valors que es reflecteixen amb l'anàlisi corresponent i aquells que es volen transmetre amb la fotografia.
6. Justifica a quin moment o època correspon la fotografia.
7. Redacta un paràgraf sobre la informació i les conclusions a què has arribat a través de l'anàlisi de la imatge escollida.

SÍNTESE FINAL

-Elaborar un informe on quedin reflectides les seves vivències. Hauria de contenir com a mínim els apartats següents:

1. -Exili i Camps de Concentració
2. -Retorn a Espanya
3. -Activitats clandestines
4. -Detenció/Tortures
5. -Trasllat a la presó/Incomunicació
6. -Judici
7. -Solidaritat entre les preses
8. -Vida a la presó: alimentació, higiene, treballs, redempció de penes, festes
9. -Situació dels infants
10. -Sortida de la presó
11. -Incorporació a la societat civil.